

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 14-02-1940 נ' קיבוץ

מספר בקשה: 7

בפני כב' השופט ערפאת טאהא

המבקשות
(התובעות/הנתבעות שכנגד 1-3)

- 1.
- 2.
- 3.

נגד

הקיבוץ

המשיב
(הנתבע/תובע שכנגד)

משיב פרומאלי
(הנתבע שכנגד 4)

פסק דין חלקי

1 לפני בקשה שהגישו המבקשות לסיקוק על הסף של התביעה שכנגד שהגיש הנתבע בתביעה העיקרית
 2 (להלן: "הקיבוץ") נגדו נגד המשיב הפרומאלי שהנו בן זוגה של המבקשת 1 ואביתן של המבקשות
 3 2-3 (להלן: "אבי המשפחה"), וזאת מכוח תקנה 100 או תקנה 101 לתקנות סדר הדין האזרחי,
 4 התשמ"ד – 1984 (להלן: "תקנות סד"א") בשל היעדר עילת תביעה, היעדר יריבות, השתק שיפוטי
 5 ושימוש לרעה בהליכי משפט.

התביעה והתביעה שכנגד

- 8 1. המבקשות הגישו נגד הקיבוץ תביעה לתשלום סך של 542,309 ש"ח בעבור דמי עזיבה, מענק בנים
 9 שהעמיד הקיבוץ לטובת המבקשות 2 – 3, תשלום עבור השקעות ושיפוצים בבית מגורי המשפחה,
 10 החזר תשלום ששולם עבור חלק יחסי מקנס ששולם בגין נשיכה שנשך כספן של המבקשות אורח
 11 במלון הקיבוץ, ופיצוי בגין עוגמת נפש שנגרמה להן כתוצאה מהתנהגותו הלטענתן של הקיבוץ
 12 כלפיהן. כן התבקש פסק דין הצהרתי וצו עשה כלפי הקיבוץ בנוגע לזכויות מנסיה של המבקשת 1.
 13
- 14 2. בכתב ההגנה הכחיש הקיבוץ את טענות המבקשות, למעט זכאותן לתשלום דמי עזיבה ומענק
 15 הורים, אשר ביחס אליהן הכחיש את הסכומים הנתבעים. הקיבוץ הוסיף וטען בין היתר, כי
 16 במועד עזיבת הקיבוץ נותרו סכומי כסף אשר אבי המשפחה לא העביר לקיבוץ על אף שחייב היה
 17 לעשות כן. לטענתו, חובות נטענים אלה של אבי המשפחה משותפים לו ולמבקשות, ויש לקזום
 18 ממלוא הזכויות המגיעות למבקשות בקשר לעזיבת הקיבוץ. לטענת הקיבוץ, לאחר הקיזוז, נותר

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 14-02-1940 נ' קיבוץ

1 חוב בסכום של 279,158 ₪ (להלן: "היתרה לאחר הקיזוז") אשר בניגו הגיש הקיבוץ תביעה
2 שכנגד, נגד המבקשות ואבי המשפחה.
3

4 עיקר טענות הצדדים בבקשה לסילוק על הסף

5 3. בבקשה טענו המבקשות, כי בכתב התביעה שכנגד לא פורט כל בסיס עובדתי או משפטי לטענת
6 הקיבוץ, כי יש לייחס למבקשות את חובותיו הנטענים של אבי המשפחה, לקזז חובות אלה
7 מהכסף המגיעים להן מהקיבוץ, אותם הן תובעות בתביעה העיקרית ולתבע מהן את היתרה
8 לאחר הקיזוז. לטענת המבקשות, אין בטענה הסתמית, כי המבקשת 1 הינה בת זוגו של אבי
9 המשפחה, כדי שיש עילת תביעה ויריבות בין הקיבוץ לבין המבקשות בקשר עם חובותיו
10 הנטענים של אבי המשפחה, ועל כן יש לסלק את התביעה על הסף.
11

12 4. הקיבוץ טען בתגובה כי משפחה המבקשות בכתב התביעה, וייחסו לעצמן זכויות של אבי
13 המשפחה, הרי שהן מושתקות מכללן להיעדר יריבות. הקיבוץ הוסיף וטען, כי עילת התביעה
14 נובעת מכוח חזקת השיתוף החלה על המבקשת 1 ואבי המשפחה, וכי חזקת השיתוף חלה גם על
15 חובות משותפים, וזאת בין אם ישאו בני הזוג לפני תחילתו של חוק יחסי ממון בין בני זוג,
16 תש"לג – 1974 ובין אם לאו. לטענת הקיבוץ, מחיקת התביעה שכנגד תאפשר למשפחה לעשות
17 שימוש לרעה בהליכי משפט, ונכון יהיה אם אותו יודון בעניינים ושוא הליכים אלה.
18

19 דין והכרעה

20 5. דין הבקשה להתקבל ודין התביעה שכנגד להימחק על הסף מחמת האזרתי עילה, הכול כפי שיפורט
21 להלן.
22

23 6. תקנה 100(1) לתקנות סדר הדין האזרתי מסמיכה את בית המשפט לחזור על מחיקת כתב
24 תביעה כאשר כתב התביעה אינו מראה עילה. בית המשפט עושה שימוש זהיר בסמכותו זו,
25 וייעתר לבקשה למחיקה על הסף אך ורק כאשר "ברור ונעלה מכל ספק הוא, שיש יסוד העובדות
26 שטען להן, לא יוכל התובע לזכות בסעד שביקש" (ראה ע"א 3510/99 ראובן ולעס נ. אנד, אגודה
27 שיתופית לישראל בע"מ, פד"י (5), 826, פסקה 6 בעמ' 833).
28

29 הדין בבקשה למחיקת התביעה על הסף בהעדר עילה, אינו מצריך הכרעה בין טענות עובדתיות,
30 שכן הנחת המוצא הינה שהתובע יעמוד בנטל המוטל עליו להוכיח את האמור בכתב התביעה.
31 השאלה הינה האם כתב התביעה, בהנחה שכל האמור בו יוכח, מבסס את הסעדים המבוקשים בו
32 (ראה בשא (ת"א) 7784/09 בית החולים על שם "רבקה זיו" נ' יוסף אדרי. לפיכך יש לבחון את

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 940-02-14 נ' קיבוץ

- 1 הנטען בכתב התביעה שכנגד ולברר האם הוא מגלה עילה ויריבות נגד המבקשות, והאם יוכל
2 הקיבוץ לזכות בסעד מאת המבקשות, במידה שיוכיח את הנטען בתביעה שכנגד. בהתאם להלכה
3 הפסוקה, בית המשפט יורה על סילוק תביעה בשלב מקדמי רק אם יתברר לו, כי גם אם יוכיח
4 התובע את כל הטענות העולות מכתב התביעה, עדיין לא יוכל לזכות בסעד המבוקש.
- 5
- 6 מעיון בכתב התביעה שכנגד עולה, כי לא פורט בו בסיס עובדתי אשר אם יוכח, יהיה בכוחו לבסס
7 עילת תביעה או יריבות נגד המבקשות כפי שיפורט להלן:
- 8
- 9 עילת התביעה בנוסחה בכתב התביעה שכנגד, מושתתת על כספים שהיה על אבי המשפחה
10 להעביר לקיבוץ, בגין קרנות השתלמות, הפרשי פנסיה שנצברה לזכות אבי המשפחה וקצבת
11 נכות, כספים אשר אבי המשפחה לא העביר לקיבוץ, ושחסתכמו בסכום של 664,747 ₪ נכון ליום
12 31.01.13. עיון בכתב התביעה שכנגד מעלה, כי הנתבע בתביעה שכנגד הנו אבי המשפחה ולא
13 המבקשות. עיקר הטענות הקובעות בו מופנות כלפי אבי המשפחה, ואין בכתב התביעה שכנגד כל
14 טענה אשר בגינה יש לחטיל את ההשחבות אישית וישירה כלשהי על המבקשות כלפי הקיבוץ,
15 למעט הטענה, כי המבקשת 1 הנה בת הזוג של אבי המשפחה, הא ותו לא.
- 16
- 17 עילת התביעה שכנגד המיוחסת למבקשות עצמן, פורטה בסעיף 11 לכתב התביעה שכנגד, בו
18 נטען, כי "חובותיו של הנתבע לקיבוץ הינם חובות המשותפים של הנתבעים שכנגד, בהיותם
19 בני זוג ולאור הדין החל על חובות בני זוג לא דיים של שניים". מלבד טענה זו הקיבוץ לא פירט
20 בכתב התביעה שכנגד מסכת עובדתית כלשהי או טעמים ספציפיים, אשר מכוחם ניתן לייחס
21 למבקשות את חובותיו הנטענים של אבי המשפחה לזוג פרע מתוך יחוד ולחד עם אבי המשפחה
22 את היתרה לאחר הקיזוו.
- 23
- 24 אין די בטענת הקיבוץ בדבר קשר הנישואין שבין המבקשת 1 לאבי המשפחה כדי לקבוע, כי
25 קיימת חוקת שיתוף בנכסים, ועל אחת כמה וכמה בחובות, ואין די בקשר הנישואין כדי להקים
26 עילת תביעה ישירה של הקיבוץ נגד המבקשות בגין חובות נטענים של אבי המשפחה כלפי
27 הקיבוץ. קשר הנישואין אינו מקים כשלעצמו מניח וביח חוקה בדבר שיתוף בנכסים, ודאי שאינו
28 מקים חוקה בדבר שיתוף בחובות. החלכה בדבר חוקת השיתוף בחובות תלה במישור היחסים
29 הפנימיים שבין בני הזוג, והיא נועדה לעריכת החישוב ביניהם בשלב פירוק קשר הנישואין
30 וחלוקת הרכוש המשותף" (ר' ע"א 3002/93 בן צבי נ' סיטין, פד"י מט(3), 5, בעמ' 17). אין
31 מעובדת קיומו של קשר הנישואין לכשעצמה, מבלי שנטענו יחד עמה עובדות נוספות, כדי להקים
32 לקיבוץ עילת תביעה ויריבות נגד המבקשות בגין חובותיו הנטענים של אבי המשפחה.
- 33

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 940-02-14 נ' קיבוץ

10. בכתב התביעה ובתגובת הקיבוץ לבקשה לא צוין המועד בו לשיטת הקיבוץ נישאו המבקשת 1
 2 ואבי המשפחה, ולא פורט האם נישאו לפני יום 01.01.1974 או אחריו, מתנד אשר חנו רלבנטי על
 3 מנת שניתן יהיה לקבוע מהו הסדר איוון המשאבים הרלבנטי החל על בני הזוג, האם הלכת
 4 השיתוף וחזקת השיתוף תבאה מכוחה, או שמא ההסדר הקבוע בחוק יחסי ממון בין בני זוג,
 5 תש"לג - 1973 ולהלן: "חוק יחסי ממון". כמו כן, לא פורטו טיב היחסים בין בני הזוג, האם
 6 פקעו הנישואין, או האם נקלעו הנישואין למשבר או שעומדים בפני סכנה, והאם הגיעו למועד
 7 קריטי, כתנאים לביבוס השיתוף.
 8
 9 זאת ועוד, בהתאם לפסיקה, החלת חזקת השיתוף בחובות כרוכה בהכרעה בשאלה מהו טיבם של
 10 החובות שאליהם מתייחס השיתוף. החידושות לטיבו של החוב ומהותו היא שלב חיוני בהכרעה
 11 לגבי עצם החלת השיתוף בחוב, ועל טענת השיתוף בחובות להיות מפורטות ומבוססות עובדתית
 12 באשר למקורו של החוב, טיבו, מתנד היווצרותו, מעורבות המבקשת 1 ביצירתו, או בידיעתה על
 13 קיומו. מדובר בשאלה חשובה וזכורה של עובדה וחוק, אשר על מנת שבית המשפט יכריע בה
 14 נדרש בסיס דיוני ועובדתי מספיק, שכן בהיעדר נתונים מספיקים על טיבו של החוב המסוים, כלל
 15 לא ניתן לבחון את החלת הילכת השיתוף בחובות (נ"ר ע"א 4374/98 עצמון נ' רפ. פד"יי טו(3), 433,
 16 בעמ' 453-454 והאזכורים שם ולהלן: "עניין עצמון").
 17
 18 בכתב התביעה נטען באופן כללי וסתמי, כי קיים שיתוף בחובות מכוח קשר הנישואין, הא ותו
 19 לא. כתב התביעה שכנגד אינו מציב תשתית עובדתית מספקת, על מנת לבחון את השאלות
 20 הנדרשות בנוגע לטיב החובות שלגביהם נטען שיתוף בצוין, האם מדובר בחוב אישי של אבי
 21 המשפחה, האם מדובר בחובות הקשורים לנכסים משותפים מהחזקים אם לאו, האם החובות
 22 נעשו בדרך הרגילה, הקשורה בניחולו השוטף של משק הבית, בדרך המסדמת את האינטרס של
 23 התא המשפחתי, או שמא נוצרו עקב פעולה חריגה של אבי המשפחה, האם נוצר החוב בקשר
 24 לרכוש המשותף השייך לשותפות או שמא קשור לרכוש שלגביו לא מתקיימת חזקת השיתוף
 25 דווקא, ומהו גובה החוב המשותף אל מול שווי כלל הנכסים המשותפים, מילי נדרשו החובות,
 26 האם היה למבקשות קשר ביצירתם, האם בני הזוג עדיין מנהלים משק בית משותף והאם
 27 "המועד הקריטי" הרלבנטי לשיתוף בנכסים ובחובות התגבש ואם כן - מתי.
 28
 29 11. בהיעדר פירוט עובדתי כאמור לעיל, לא ניתן להגיע לכלל מסקנה בדבר שיתוף בחובות אלה
 30 במישור היחסי הפנימיים שבין המבקשת 1 לבין אבי המשפחה (נ"ר עניין עצמון הנ"ל, עמ' 454-
 31 455 והאזכורים שם) ובהיעדר פירוט עובדתי המקנה לתובע שכנגד עילת תביעה ישירה נגד
 32 המבקשות מכוח הדין הכללי, אין בקיום קשר הנישואין ובדיני המשפחה כשלעצמם כדי להקים
 33 בידי הקיבוץ עילת תביעה נגד המבקשת 1 בגין חובותיו הנטענים של אבי המשפחה (נ"ר נסים שלם

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 14-02-1940 נ' קיבוץ

1 בספרו "יחסי ממון ורכוש הדין והפסיקה", עמ' 99, עמ' 103 – 105, ר' רע"א 8791/00 אניטה שלם
2 נ' טווינקן בע"מ, 22 - 24 לפסק הדין) ובוודאי שלא קמה כל עילת תביעה נגד המבקשות 2 – 3
3 בנותיה).

4
5 12. מהאמור עולה, כי הקיבוץ לא הניח תשתית עובדתית לביסוס טענתו בנוגע לקיומה של עילת
6 תביעה ויריבות כלפי המבקשות, ועובדות היותם בני זוג אינה מקימה עילת תביעה ויריבות כלפי
7 המבקשת 1 כבת זוגו של אבי המשפחה, ובוודאי שלא כלפי התובעות 2 – 3 אשר הן בנותיו.
8 בהעדר טענות עובדתיות המבססים עילת תביעה טובה נגד המבקשות וקושרות את היריבות
9 בין הקיבוץ לבין הדין התביעה שכנגד להימתק על הסף נגד המבקשות מתמות העדר עילה.

10
11 13. עם מחיקת כתב התביעה שכנגד נגד המבקשות, יש למחוק את כתב התביעה שכנגד גם נגד אבי
12 המשפחה, שכן בהתאם לאמור בתקנה 54(א) לתקנות סד"א, בהיעדר שאלות משותפות בין
13 הקיבוץ, המבקשות והגבי המשפחה לא ניתן לצרפו לתביעה במסגרת תביעה שכנגד.

14
15 14. אשר על כן, תנני מקבל את הבקשה ומהחוק על מחיקת התביעה שכנגד. הקיבוץ ישלם לתובעות
16 הוצאות הבקשה בסך 3,000 ₪. ישכום ייחולם תוך 30 יום מהיום, אחרת יישא הפרשי הצמדה
17 וריבית כחוק מאותו מועד ועד התשלום המלא בפועל.

המזכירות תמציא לאנשים השתק החלטה זו ותמחק את התביעה שכנגד.

ניתנה היום, ז' טבת תשע"ה, 29 דצמבר 2014, בהעדר הצדדים.

עורכת טארא, שופט

23
24